

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
з підготовки здобувача за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти циклу
за освітньо-професійною програмою
«Охорона праці»
у галузі знань 26 «Цивільна безпека»
за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

Черкаси – 2024-2025

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри суспільних наук Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

Горенко Л. М.

Культурологія: [Методичні вказівки до виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання з підготовки здобувача за другим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 263 «Цивільна безпека» / Л. М. Горенко. – Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2024. – 11 с.

У методичних вказівках викладені навчально-методичні матеріали, необхідні для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни «Культурологія» для студентів заочної форми навчання з підготовки здобувача за другим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 263 «Цивільна безпека».

© Черкаський інститут пожежної
безпеки імені Героїв Чорнобиля,
2024

ВСТУП.....	4
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА.....	4
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ.....	5
ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ..	7
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	9
ДОДАТКИ.....	14

ВСТУП

Методичні вказівки з навчальної дисципліни «Культурологія» адресовано для студентів заочної форми навчання з підготовки здобувача за другим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 263 «Цивільна безпека».

Представлений посібник складається з трьох розділів, списку рекомендованої літератури та додатків. У посібнику викладено матеріали, необхідні для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни «Культурологія», подано інформацію щодо організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи студента, вимог до оформлення контрольної роботи та вибору варіанту, теоретичних питань для виконання контрольної роботи.

Завдання, що становлять зміст контрольної роботи студента, охоплюють усю теоретичну структуру курсу дисципліни, і сформульовані так, що повною мірою дають змогу перевірити, як студенти засвоїли знання з культурології.

Кожен варіант контрольної роботи містить два питання. Усі варіанти рівнозначні за своєю складністю і потребують застосування широкого діапазону знань, спрямовані не на просте відтворення окремих аспектів тієї чи іншої проблеми, а вимагають активізації творчої мисленневої діяльності студентів.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Головною метою самостійної роботи студента є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості.

Основними завданнями самостійної роботи студента є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні встановлених стандартів.

Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого студента можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло

бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

Самостійна робота студентів охоплює: підготовку до аудиторних занять; виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійну роботу; підготовку до всіх видів контрольних випробувань тощо.

Самостійному вивченню студентами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах глобалізації освітньої діяльності.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи студента, передбаченим навчальним планом вивчення курсу «Культурологія».

Контрольну роботу оформляють на аркушах формату А4 (210 × 297мм), виконують рукописним, машинописним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом на одному боці аркуша білого паперу.

При машинописному виконанні контрольну роботу друкують через півтора інтервали, з розрахунку не більш 30 рядків на сторінці за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менш, ніж 1,8 мм. (кегель 14).

Текст слід друкувати, витримуючи параметри сторінок: верхній, нижній береги – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 15 мм. Під час виконання роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості тексту.

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого зображення машинописним способом або від руки. Виправлене повинно бути такого ж кольору, як і основний текст.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями, передивитися записи, зроблені на лекціях.

На обкладинці необхідно вказати назву навчального закладу, факультету, предмету, що вивчається, шифр залікової книжки, прізвище, ім'я та по батькові студента (Додаток А).

Під час виконання роботи необхідно спочатку записати питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретними, написані державною мовою, акуратно оформлені.

У тексті контрольної роботи обов'язкове посилання на літературні джерела, перелік яких наводиться у списку використаної літератури. У список літератури вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання.

Бібліографічні посилання – це сукупність відомостей про літературне джерело, що використовується в тексті контрольної роботи. Джерела в списку літератури потрібно розташовувати згідно порядку посилань в тексті роботи чи алфавітному порядку. Посилання в тексті на джерела слід зазначати у квадратних дужках, порядковий номер джерела визначається згідно із списком літератури.

У кінці роботи необхідно вказати перелік використаної літератури. Зразок правил оформлення бібліографічного опису літератури наведений у додатку Б.

Виконана робота направляється у відділення заочного навчання на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Рівень знань студентів з дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.
2. Здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання.

Контрольна робота з дисципліни «Культурологія» складається з двох теоретичних питань.

Обов'язковими вимогами до теоретичних завдань є: повна відповідь на питання; посилання на літературні джерела та їхній список.

Контрольна робота оцінюється: «зарахована», «не зарахована». У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань.

Отримавши незараховану контрольну роботу, студент зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями і внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати «Повторно» і направити її у відділення заочного навчання.

Студенти, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

Вибір варіанту.

Варіант контрольної роботи визначається за двома останніми цифрами залікової книжки студента, у відповідності з таблицею 1. Наприклад, номер залікової книжки 10045. Отже, варіант контрольної роботи – 45. За таблицею 1 визначаємо номери питань вказаного варіанту – 6, 26.

Таблиця 1

Таблиця вибору завдань

		Остання цифра шифру залікової книжки									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Передостання цифра шифру залікової книжки	0	1, 21	2, 22	3, 23	4, 24	5, 25	6, 26	7, 27	8, 28	9, 29	10, 30
	1	11, 31	12, 32	13, 33	14, 34	15, 35	16, 36	17, 37	18, 38	19, 39	20, 40
	2	1, 21	2, 22	3, 23	4, 24	5, 25	6, 26	7, 27	8, 28	9, 29	10, 30
	3	11, 31	12, 32	13, 33	14, 34	15, 35	16, 36	17, 37	18, 38	19, 39	20, 40
	4	1, 21	2, 22	3, 23	4, 24	5, 25	6, 26	7, 27	8, 28	9, 29	10, 30
	5	11, 31	12, 32	13, 33	14, 34	15, 35	16, 36	17, 37	18, 38	19, 39	20, 40
	6	1, 21	2, 22	3, 23	4, 24	5, 25	6, 26	7, 27	8, 28	9, 29	10, 30
	7	11, 31	12, 32	13, 33	14, 34	15, 35	16, 36	17, 37	18, 38	19, 39	20, 40
	8	1, 21	2, 22	3, 23	4, 24	5, 25	6, 26	7, 27	8, 28	9, 29	10, 30
	9	11, 31	12, 32	13, 33	14, 34	15, 35	16, 36	17, 37	18, 38	19, 39	20, 40

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Дайте визначення терміну «культура». Демініції культури.
2. Роль культури в суспільстві. Функції культури. Види культури.
3. Основні риси культури країн Стародавнього Сходу.
4. Проаналізуйте основні здобутки культури країн Межеріччя.
5. Характерні риси культури стародавнього Єгипту.
6. Особливості культурного розвитку стародавнього Китаю.
7. Культурні здобутки та релігійні уявлення стародавньої Індії.
8. Культура Стародавньої Греції.
9. Культура Стародавнього Риму.
10. Зародження християнства.
11. Патристика.
12. Характерні риси культури середньовіччя.
13. Відродження в культурі. Живопис та архітектура Відродження.
14. Особливості розвитку культури Нового часу.
15. Історичні передумови культурного розвитку Європи XIX ст. Розвиток освіти. Література. Нові напрями в живопису. Архітектура.
16. Історичні передумови культурного розвитку Європи XIX ст. Музика. Театр.
17. Зміна парадигми культурного мислення у XX ст. Розвиток освіти. Література.

18. Зміна парадигми культурного мислення у ХХ ст. Нові напрями в живопису. Архітектура. Музика. Театр. Масова культура.
19. Предмет і завдання історії української культури.
20. Дайте характеристику головним рисам культури.
21. В чому виявляється гуманістичний характер культури.
22. Порівняйте трипільську, скіфську, слов'янську традиції в організації побуту.
23. Який, на вашу думку, був культурний зв'язок Київської Русі з Візантією.
24. Побут та звичаї українських козаків.
25. Розкрийте сутність культурно-історичної своєрідності регіонів України.
26. В чому, на вашу думку, сутність та наслідки для розвитку культури Берестейської церковної унії 1596р.
27. Поясніть значення календарних свят та обрядів українців.
28. Які, на вашу думку, заслуги і роль І.Котляревського і Т.Шевченка в становленні нової української літератури.
29. Чому, на вашу думку, художня література другої половини 19 ст. стала рушієм у відродженні нації.
30. Громадсько-політична діяльність Т.Г. Шевченка.
31. Дайте характеристику основним тенденціям культурного розвитку в Україні в 20-ті рр. 20 ст.
32. В чому полягає трагедія української культури в період сталінізму.
33. Вкажіть протиріччя культурного процесу в Україні 60-80 рр. 20 ст.
34. Розвиток музичної культури в 19 – на початку 20 ст.
35. Які, на вашу думку, характерні риси тоталітарної культури.
36. Розвиток української архітектури в 19 ст.
37. Порівняйте релігійну ситуацію в Україні до та після 1917р.
38. Розвиток образотворчого мистецтва і творчі досягнення українських передвижників у 19 ст.
39. Вкажіть основні тенденції культурного і духовного життя в Україні в 1917-1920 рр.
40. Національно-культурна політика Центральної Ради та П.Скоропадського.
41. Назвіть основні святині православ'я в Україні. Що ви знаєте про їх історію.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України. – К.: Преса України, 2014.
2. Наказ МНС України від 24.01.05 р. № 40 «Концепція соціального і гуманітарного розвитку Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій».
3. Наказ МНС України від 06.03.2008 року № 177 «Про затвердження Настанови з організації соціально-гуманітарної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівників органів і підрозділів цивільного захисту».
4. Наказ МНС України від 30.05.2006 р. № 325 «Про затвердження Положення про історичний формуляр та історичну довідку організаційно-штатних структур, підпорядкованих МНС України».
5. Указ Президента України від 16 січня 2013 року №20/2013 «Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій».

Підручники та навчальні посібники

1. Багацький В. В. Історія України: підручник / В. В. Багацький, Л. І. Кормич. – К.: Алерта, 2010.
2. Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб. / О. Д. Бойко. – К.: Академвидав, 2010.

3. Гісем О. В. Історія України [Текст] : зб. завдань у тест. формі : [навч. посіб.] / Гісем О. В. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2013.
4. Гончарук П.С. Історія України з найдавніших часів до початку ХХ ст. Курс лекцій. – К., 2005.
5. Абрамович С.Д. Культурологія. - К.: Кондор, 2005.
6. Богацький В.В., Кормич Л.І. Культурологія. Історія і теорія світової культури ХХ ст. - К: Кондор, 2004.
7. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури. - К.: Кондор, 2004.
8. Греченко В., Чорний І., Кушнерук В., Режко В. Історія світової та української культури – К.: Літера, 2005.
9. Гриценко В. Людина і культура. - К.: „Либідь”, 2005.
10. Історія української та зарубіжної культури. За ред. проф. Клапчука С.М., Остафійчука В.Ф.- К.: „Знання – Прес”, 2002.
11. Левчук Л.Т. Історія світової культури. – К.: „Либідь”, 2003.
12. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура – К.: ЦУЛ, 2003.
13. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія – Х.: „Одісей”, 2002.
14. Культурологія. За ред. проф. Тюрменко, Горбул О.Д. – К.: ЦНЛ, 2004.
15. Подольська Є.А., Лихвар В.Д. Культурологія – К.: ЦНЛ, 2003.
16. Попович М. Нарис історії культури України. – К.: „Артек”, 1999.
17. Українська культура. За ред. Антоновича Д. – К.: „Либідь”, 1993.
18. Українська та зарубіжна культура. За ред. проф. Заковича М.М. - К.: „Знання”, 2002.

Допоміжна

1. Гудченко З.С. Музеї народної архітектури України. – К.: „Будівельник”, 1981.
2. Крижанівський О.П. Історія стародавнього Сходу. – К.: „Либідь”, 1996.
3. Ліндсей Джек. Коротка історія культури. – К.: „Мистецтво”, 1995.
4. Міфи давньої Греції. Переказ К.Головацької – К.: „Веселка”, 1980.

Інформаційні ресурси

1. Томіленко А.Г. Курс лекцій з предмету «Історія України». – http://fire.ck.ua/lib/page_lib.php.
2. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. – <http://history.franko.lviv.ua>.
3. Енциклопедія історії України. – <http://www.history.org.ua/?encyclop>.
4. Велика історія України – <http://exlibris.org.ua/greathistory>.
5. Бевзо О. А. Львівський літопис і Острозький літописець: Джерелознавче дослідження. – К.: Наук. думка, 1970. – <http://litopys.org.ua/ostrog/ostrom.htm>.
6. Повість врем'яних літ: Літопис (За Іпатським списком). – <http://litopys.org.ua/pvlyar/yar.htm>.
7. Літопис Самовидця. – <http://litopys.org.ua/samovydy/sam.htm>.
8. Грушевський М.С. Історія України-Русі. – <http://litopys.org.ua/index.html>.

ДОДАТКИ

Додаток А

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ**

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з культурології
(назва дисципліни)

Студента (ки) 1-го курсу
1 групи
Спеціальності ____ «__»
Іваненка І.І.
Шифр 879

м. Черкаси – 2025 рік

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ДЕЯКИХ ВИДІВ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ОПИСІВ*1. Опис навчального посібника, підручника:*

– Болюбаш Я.Г. Вища освіта в Україні: [підруч.] / Я.Г. Болюбаш. – К. : Либідь, 2002. – 264 с.

– Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / [М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін.]; за ред. В.Г. Кременя. – Тернопіль, 2004. – 384 с.

2. Опис статті з журналу, газети.

– Андрущенко В.П. Модернізація педагогічної освіти України в контексті Болонського процесу / В.П. Андрущенко // Вища освіта України. – 2004. – № 1. – С. 5–9.

3. Опис державних документів:

– Про вищу освіту: [закон України, 17.01.02 р., № 2984-III] // ВВРУ, 2002. – № 20. – С. 134.

– Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу: наказ МОН України від 20.10.2004 р. / МОН України. – К., 2004. – № 812.

4. Опис тез наукових конференцій:

– Бойченко А.П. Вища освіта України в умовах трансформації суспільства / А.П. Бойченко // Сучасні тенденції освіти : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 15-16 лист. 2012 р.). – Київ: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 4–11.

5. Опис періодичного видання:

– Черних О.С. Вхідження України до загальноєвропейського простору вищої освіти / О.С. Черних // Вісник книжкової палати. – 2004. – № 5 (94). – С. 48–53.

6. Опис словників:

– Косар В.Б. Термінологічний словник / В.Б. Косар. – Х.: Прапор, 2008. – 530 с.

7. Опис авторефератів дисертацій:

– Вовчаста Н.Я. Організаційно-педагогічні умови професійної підготовки фахівців пожежно-рятувальної служби: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к.пед.н. : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Н.Я. Вовчаста. – Львів, 2010. – 25 с.

8. Електронні ресурси:

– Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua/education/higher/bolpr/strateg.doc.